

Dokumentumok

Nagy Tamás:

A nemzeti jövedelem termelése és felhasználása Magyarországon

I.

Egy adott időszakban (például egy évben) termelt anyagi javak összessége alkotja a társadalmi összterméket, vagy röviden a *társadalmi terméket*. A társadalmi termék egy részével az elhasznált termelőeszközöket pótolják; ez a része a *pótlási alap*. A társadalmi termék másik része a *nemzeti jövedelem*. A nemzeti jövedelem tehát az a termékmennyiség, amelyet a társadalom részint fogyasztásra, részint a termelőeszközök átlományának növelésére, vagyis a termelés bővítésére és tökéletesítésére fordíthat. Ezért a nemzeti jövedelem az ország gazdasági fejlődésének alapvető fontosságú általános mutatója.

A legfejlettebb kapitalista országokban az egy főre jutó nemzeti jövedelem egyelőre még jóval nagyobb, mint nálunk. Az ottani dolgozók azonban nem sokat érnek az ilyen statisztikai átlagszámokkal, amelyek a megosztás óriási egyenlőtlenségét takarják. A nemzeti jövedelem túlnyomó része a kizsákmányolók és előnyben részesített kiszolgálóik fényűző életmódjának biztosítására, továbbá a kizsákmányolók vagyonának, gazdasági hatalmának gyarapítására, a nagyarányú fegyverkezés fedezésére szolgál; a dolgozók nagy tömegeinek a hatalmas nemzeti jövedelemből kevés jut, és részesedésük aránya egyre csökken. Az Amerikai Egyesült Államokban például a dolgozóknak a nemzeti jövedelem-

ből való részesedése 1870-ben mintegy 57 százalék, 1890-ben 56 százalék, 1923-ban 54 százalék és 1952-ben körülbelül 40 százalék volt. Nálunk viszont a tőkések a nemzeti jövedelemnek már csak 1-2 százalékát sajátítják ki, a többi közvetlenül vagy közvetve a dolgozóké. Ezért a nagyobb nemzeti jövedelem nálunk azt jelenti, hogy magasabb színvonalon elégülhetnek ki a társadalom anyagi és kulturális szükségletei, hogy gazdagabb, erősebb a nép országa. *A szocializmust építő Magyarország minden egyes dolgozójának elsőrendű érdeke tehát a nemzeti jövedelem növelése.*

II.

A nemzeti jövedelmet az anyagi termelés különböző ágaiban (az iparban, a mezőgazdaságban, építőiparban, közlekedésben stb.) dolgozók munkája termeli, továbbá azok a kereskedelmi munkaműveletek, amelyek a termelési folyamatnak a forgalom területén való folytatását jelentik (raktározás, szállítás, szortírozás, csomagolás stb.). A nemzeti jövedelem létrehozói az anyagi javak termelésének folyamatában közvetlenül résztvevő, tehát termelő (produkív) munkát végző dolgozók. Az anyagi termelés folyamatában közvetlenül résztvevő szellemi dolgozók (mérnökök, agronómusok stb.) szintén termelőmunkát végeznek, tehát gyarapítják a nemzeti jövedelmet. Azok a dolgozók viszont, akik nem végeznek termelőmunkát (például

az üzemi adminisztráció, az államigazgatás, a kultúra, az egészségügy dolgozói), legyen munkájuk bármily hasznos és szükséges a társadalom számára, nem termelnek nemzeti jövedelmet.

Magyarországon a mezőgazdaság kivételével valamennyi népgazdasági ágban uralkodó szocialista szektor adta 1954-ben a nemzeti jövedelem kerekén 74 százalékat, szemben az 1949 évi 53 százalékkal. A tőkés szektor, amely 1949-ben a nemzeti jövedelemnek csaknem 20 százalékat termelte, 1954-ben mindössze 1 százalékat hozta létre.

Az anyagi javak termelése a szocialista társadalomban a modern technika alapján gyors ütemben, állandóan növekszik és tökéletesedik, mert itt nem ismerik a kapitalizmusra jellemző termelési anarchiát, a gazdasági válságokat, a munkanélküliséget, s tervszerűen és ésszerűen használják fel a társadalom rendelkezésére álló anyagi erőforrásokat s munkaerőt. (A Szovjetunióban például az ötödik ötéves terv éveiben 68 százalékkal nőtt a nemzeti jövedelem, a hatodik ötéves terv pedig 60 százalékos növekedést ír elő.) A szocialista tervgazdaságnak ezek a nagy előnyei nálunk már a hároméves terv időszakában megmutakoztak. A nemzeti jövedelem 3 év alatt mintegy megkétszereződött. A helyreállítás megtörténte után a nemzeti jövedelem már nem növekedett ilyen ütemben. *De Magyarország nemzeti jövedelme az első ötéves terv időszakban is kerekén 50 százalékkal emelkedett, vagyis az átlagos évi növekedés 8,5 százalékot tett ki.* Ez ötszörösen meghaladja a nemzeti jövedelemnek az ellenforradalmi korszak 1928-29-től 1938-39-ig terjedő évtizedeiben elért évi 1,7 százalékos növekedésütememét, és sokkal nagyobb, mint a nemzeti jövedelem növekedésének átlagos üteme az Amerikai Egyesült Államokban, ahol az évi átlagos növekedés 1900-tól 1919-ig 2,8 százalék, 1920-tól 1938-ig 1 százalék és 1945-től 1954-ig 0,7 százalék volt.

A szocializmusban és a szocializmust építő társadalomban a *nemzeti jövedelem növekedésének két forrása a termelőmunkát végzők számának növekedése és munkájuk termelékenységének emelkedése.*

Első ötéves tervünk időszakában a nemzeti jövedelem növekedésének igen jelentős forrása volt a termelőmunkát végzők számának növekedése mindenképp a felnövekvő ifjúság munkábaállítása, a munkanélküliség teljes felszámolása és a nők nagy tömegének a termelőmunkába való bekapcsolása révén. 1949-től 1954-ig a népgazdaságban dolgozók száma mintegy 400 000 fővel emelkedett, s ennek a növekedésnek nagyjából háromnegyed része a termelő ágakra esett. A második ötéves terv idejében már csak jóval kisebb mértékben növelhetjük a termelő dolgozók számát. Annál inkább szükségessé válik, hogy tovább javítsuk a népgazdaságban a termelő- és nem termelőmunkát végzők arányát, az államigazgatás s a vállalati adminisztráció egyszerűsítésével és létszámcsökkentésével.

A nemzeti jövedelem növekedésének a termelőmunkát végzők számának növekedésénél sokkalfontosabb forrása azonban munkájuk *termelékenységének* emelkedése. Ez utóbbit nem szabad szűken értelmeznünk. A népgazdaságban termelőmunkát végzők munkájának termelékenysége nemcsak akkor emelkedik, ha az egyes üzemekben és termelési ágakban nő az egy munkásra (egy termelő dolgozóra) eső termékmennyiség, hanem akkor is, ha takarékoskodnak az anyaggal és optimálisan használják ki a munkaeszközöket, ha a különböző termékek minőségének javításával növelik használatuk időtartamát, s végül, de nem utolsósorban, ha a termelőmunkát végzők átcsoportulása megy végbe, kisebb termelékenységű ágakból nagyobb termelékenységűekbe, vagyis olyanokba, ahol a munkások nagyobb munkaeszközökkel való felszereltsége.

Nemzeti jövedelmünk viszonylag gyors növekedésének alapja az első öt éves terv időszakában a szocialista iparosítás volt, és a továbbiakban is elsősorban az marad. Igaz, hogy némileg – távolról sem eléggé – a mezőgazdaságnak a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása is növekedett, de a nemzeti jövedelem egész növekedésének több mint 75 százalékát az ipar és az építőipar hozzájárulásának növekedése tette ki. Az ipar gyors fejlődése azért eredményezte a nemzeti jövedelem gyors növekedését, mert nagy számban szívott fel új munkaerőt, részint az eddigi termelőmunkát nem végzők soraiból, részint a mezőgazdaságból, ahol a rendelkezésre álló munkaerő nem volt megfelelően kihasználva és alacsony termelékenységű munkát végzett (1949 elejétől 1954 végéig mintegy 360 ezer kereső ment át a mezőgazdaságból a népgazdaság egyéb ágaiba, elsősorban az iparba), továbbá, mert az iparban és az építőiparban növekedett az egy munkásra eső termékmennyiség.

Az első öt éves terv idején a magyar gyáriparban és építőiparban az egy munkásra eső termékmennyiség egyaránt 47 százalékkal emelkedett. Ez a nagy eredmény mindenekelőtt annak volt köszönhető, hogy a tőkés időkhez képest jelentékenyen növekedett iparunkban a koncentráció és specializáció (üzemek összevonása, profilozása stb.) kifejlődött – habár még sok hibával – az üzemek közötti szocialista kooperáció, modern új üzemek létesültek, kialakult a nagyüzemű, jelentékeny gépesített építőipar, és tért hódított a szocialista munkaverseny. Iparunk műszaki színvonala azonban nem emelkedett megfelelően. Márpedig a munkatermelékenység gyorsulása, szakadatlan emelkedésének, a szocializmus e fontos gazdasági törvénye érvényesülésének alapja a technika fejlődése. Ezért hozott pártunk Központi Vezetősége 1955 novemberében nagy jelentőségű határozatot ipari termelésünk

megjavításáról és műszaki színvonalának emeléséről.

Ez a határozat a műszaki fejlesztéssel kapcsolatban ismét felhívja a figyelmet az anyaggal való takarékoskodás fontosságára is. A minőség rontása nélkül megvalósuló anyagtakarékosság növeli a nemzeti jövedelmet mert csökkenti a pótlási alapot. Ha például 1954-ben az ipar egy százalékkal kevesebb anyagot használt volna fel termeléséhez, ez a nemzeti jövedelmet kerekén 500 millió forinttal növelte volna. Az anyagtakarékosság követelménye nálunk Magyarországon különös súllyal jelentkezik, mert fontos anyagoknak szűkében vagyunk, továbbá, mert sok anyagból behozatalra vagyunk utalva.

Mezőgazdaságunkban, ahol egyelőre még túlsúlyban van az egyénileg gazdálkodó parasztok elmaradott, kisüzemű termelése, igen alacsony a munka termelékenysége, mind a modern gépi nagyiparhoz, mind a modern gépesített mezőgazdasághoz képest. Ez erősen fékezi a nemzeti jövedelem emelkedését: a mezőgazdaságban kevés nemzeti jövedelem jön létre, és a nemzeti jövedelemnek ezt a mennyiségét túlságosan sokan termelik. Nálunk 1954 végén országunk kereső lakosságának még mindig kerekén 44 százaléka dolgozott a mezőgazdaságban. Ez az arány a Amerikai Egyesült Államokban 1950-ben csak 19. Angliában (igaz, hogy ott kivételes a helyzet) 1951-ben 5 százalék volt. Ha hazánkban az egy főre eső nemzeti jövedelmet és ezzel a dolgozó nép életszínvonalát igazán magasra akarjuk emelni, ezen okvetlenül változtatnunk kell. Igaz, hogy a paraszti kisárutermelő gazdaságoknak is vannak bizonyos igen korlátozott lehetőségeik termelésük növelésére, s ezeket is ki kell használnunk, de ahhoz, hogy mezőgazdaságunk termelése, tehát a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása rendszeresen és nagymértékben növekedjék, s ugyanakkor a mezőgazdaságból fokozatosan munkaerő szabaduljon

fel a népgazdaság más ágai, elsősorban a gyorsan fejlődő ipar számára, tehát tovább csökkenjen a mezőgazdaságban dolgozók aránya, *okvetlenül szükséges a modern, gépesített, nagyüzemi szocialista mezőgazdaság megteremtése és fejlesztése*. A mezőgazdaságból származó nemzeti jövedelem rendszeres növelésének fontos feladata is azt követeli, hogy mezőgazdaságunk szocialista átalakítását a önkéntesség biztosításával, a gazdasági lehetőségek körülmények között mérlegelésével, a meglévő és újonnan alakuló termelőszövetkezetek megszilárdításáról gondoskodva hajtsuk végre.

Olyan ország számára, amely viszonylag nagyarányú külkereskedelmi forgalmat bonyolít le, a külkereskedelem gazdaságossága sem mellékes a rendelkezésre álló, az országon belül felhasználható nemzeti jövedelem nagysága szempontjából. Az importált termékekért ugyanis bizonyos mennyiségű magyar munkát tartalmazó exportterméket kell adnunk cserébe. Minél magasabb a munka termelékenysége az exportáló termelési ágakban, minél korszerűbbek és jobb minőségűek exporttermékeink, minél kedvezőbben alakul számunkra az importált és az exportált termékek árviszonya, annál kevesebb hazai munkával egyenlíthetjük ki az importot, annál több termék áll hazai felhasználásra rendelkezésünkre. Éppen ezért Magyarországnak a nemzetközi munkamegosztásban, mindenekelőtt a szocialista tábor keretén belül kialakuló új nemzetközi munkamegosztásban való ésszerű beleilleszkedése, a hazai termelési és társadalmi adottságok, lehetőségek, kellő figyelembevétele az export és import tervszerű kialakításánál fontos tényezője nemzeti jövedelmünk növelésének. Számunkra is igen nagy jelentőségű Hruscsov elvtársnak az SZKP XX. kongresszusán tett megállapítása: "Ma már nincs szükség arra, hogy minden egyes szocialista ország feltétlenül fejlessze a nehézipar valamennyi ágát... Minden eu-

rópai népi demokratikus ország azoknak az iparágnak fejlesztésére, azoknak a termékfajtáknak a termelésére specializálhatja magát, amelyekhez a legkedvezőbbek a természeti és gazdasági feltételei."

III.

A megtermelt nemzeti jövedelem végső soron fogyasztási és felhalmozási alapra oszlik.

A *fogyasztási alap* fogyasztási cikkekből áll, amelyeknek nagyobb része közvetlenül a lakosság, kisebb része különböző intézmények (szocialista és kulturális intézmények, államigazgatási szervek, honvédség) fogyasztását szolgálja. Viszont ezek az intézmények is részben a lakosság anyagi illetve kulturális szükségleteire elégytik ki. A fogyasztási alap túlnyomó részét tehát a lakosság fogyasztja el anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítésére, és pedig vagy közvetlenül, vagy egyes intézmények szolgáltatásának igénybevételével.

A *felhalmozási alap* túlnyomórészt a termelés bővítésére szolgáló termelőeszközökből áll. A felhalmozási alap másik – kisebb részét – a nem termelő állóalapot növelő épületek (lakó- és középületek) és az állami tartalékok, valamint kereskedelmi készletek növelésére szolgáló különféle termékek képezik. A felhalmozási alap tehát biztosítja az anyagi feltételeket a termelés növelésére, s elsősorban ezáltal a nép életszínvonalának emelésére.

A gazdaságpolitika igen fontos feladata a fogyasztási és felhalmozási alap helyes arányának kialakítása. A felhalmozási és fogyasztási alap közti arálynak olyannak kell lennie, amely lehetővé teszi a termelés állandó növekedését és tökéletesítését, és ezzel együtt a növekvő szükségletek maximális kielégítését. A termelőerők szüntelen gyarapítását, s ennek érdekében a nehézipar elsődleges fejlesztését szolgáló beruházá-

sok a termelés jövőbeli kibővülését eredményezik, s ezáltal az életszínvonal jövőbeni emelkedésének képezik szilárd alapját. A felhalmozási alap azonban természetesen csak addig a határig növelhető, amíg nem veszélyezteti az életszínvonal jelenlegi növekedését. A helyes arányok kialakításakor körültekintően mérlegelni kell a belső és külső körülményeket, így a nemzetközi helyzetet, az ország erőforrásait, az elért életszínvonal-emelkedését stb.

A kapitalizmusban több év átlagában a nemzeti jövedelemnek kis hányadát fordítják felhalmozásra. Ez az egyik oka annak, hogy a termelés csak lassan növekszik. Az Amerikai Egyesült Államokban a nemzeti jövedelem felhalmozásra kerülő része az 1919-től 1928-ig terjedő időszakban mintegy 10 százalék, az 1929-től 1938-ig eltelt 10 év alatt pedig átlagosan csupán 2 százalék volt. A tőkés Magyarországon 1928 és 1937 között évi átlagban a nemzeti jövedelem 3-4 százaléka került felhalmozásra.

Mi első öt éves tervünk időszakában változatlan áron számítva a nemzeti jövedelem mintegy 30 százalékát fordítottuk felhalmozásra (a tartalékokkal együtt). Az új, hatalmas ipari üzemek egész sorát építettük fel, s ezekre joggal büszke egész dolgozó népünk. Előszörban a nagyarányú ipari beruházásokat tették lehetővé, hogy Magyarország közepesen fejlett iparral rendelkező agrárországból átalakuljon ipari-
agrár országgá. Amint azonan ezt pártunk Központi Vezetőségének 1953. júniusi határozata és a III. pártkongresszus megállapította, a nehézipar fejlesztésének üteme és a felhalmozás ennek megfelelő színvonala meghaladta a népgazdaság teherbíró-képességét, és károsan hatott az életszínvonal alakulására. Ezért szükségessé vált a iparosítás ütemének lassítása, a beruházások csökkentése.

E helyes határozatok megvalósítása, a népgazdaság erőforrásainak átcsoportosítása

nem ment simán. Pártunknak harcolnia kellett nemcsak a régi hibák, s azok következményei ellen, de olyan jobboldali nézetek ellen is, amelyek kétségbevonták a nehézipar elsődleges fejlesztésének szükségességét, 1954-ben a nehézipar fejlődésében nem lassulás, hanem visszaesés következett be, az ipari termelés egy helyben topogott, az önköltség emelkedett, s a nemzeti jövedelem némileg csökkent. Az iparban szükségessé vált átcsoportosítások elvégzése, a munkafegyelem s a tervfegyelem megszilárdítása lehetővé tette, hogy 1955-ben ipari termelésünk ismét növekedésnek induljon: a minisztériumi iparban a termelés 7,6 százalékkal, a munka termelékenysége pedig 6,8 százalékkal emelkedett. A megnövekedett ipari és mezőgazdasági termelés és termelékenység eredményeként 1955-ben növekedett a nemzeti jövedelem is.

A nemzeti jövedelem állandó növekedésével a szocializmusban – és már az átmeneti gazdaságban is – állandóan nő a fogyasztási alap, utóbbi olyan módon megy végbe, hogy 1. évről évre nő a dolgozók száma; 2. rendszeresen emelkedik a munkások és alkalmazottak átlagos reálbére és a dolgozó parasztok átlagos reáljövedelme; 3. az állami költségvetés egyre nagyobb összegeket irányoz elő kulturális és egészségvédelmi célokra, s növekednek a dolgozók társadalombiztosítási és egyéb juttatásai is. Ezek a pénzbeni és természetbeni juttatások (ösztöndíjak, segélyek, táppénz, családi pótlék, üdültetés, kórházi ellátás stb.) a munkások és az alkalmazottak bérjövedelmét mintegy 25-30 százalékkal növelik.

Népgazdaságunkban a hároméves terv során a munkások reálbére gyors ütemben emelkedett, és 1949-ben jelentősen meghaladta az 1938. évi színvonalat. Ugyanakkor nagymértékben nőtt a parasztság reáljövedelme.

1949-1955 között a dolgozók jövedelmének emelkedése folytatódott, bár nem kielégítő mértékben és nem egyenletesen. A lakosság 1955-ben 45,5 százalékkal fogyasztott többet, mint 1949-ben. A munkás és alkalmazott népesség – tehát a munkások, alkalmazottak és eltartottaik – egy főre jutó átlagos reáljövedelme 1955-ben több mint 25 százalékkal volt magasabb, mint 1949-ben. Ez az emelkedés lényegében azáltal következett be, hogy az ide tartozó családok egy részében megnőtt a keresők száma. A munkások és alkalmazottak egy keresőre jutó átlagos reálbére 1955-ben mindössze 6 százalékkal múlta felül az 1949-es színvonalat. A dolgozó parasztság egy főre jutó átlagos reáljövedelme az ötéves terv időszakában szintén bizonyos fokig ingadozott, de végeredményben 1955-ben jelentékenyen felülmúlta az 1949. évi színvonalat.

Pártunk III. kongresszusa szerint: „a második ötéves terv alapvető feladata a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság, az értelmiség, az egész nép jólétének és műveltségi színvonalának további emelése”. A második ötéves tervünknek tehát olyannak kell lennie, hogy a termelés növelésével és tökéletesítésével az ország gazdasági erőforrásainak s lehetőségeinek legjobb felhasználásával biztosítsuk e cékitűzés megvalósulását.

IV.

A dolgozók jövedelmének állandó emelésén kívül a népi demokratikus állam fontos feladata a jövedelem helyes elosztásának biztosítása a két nagy szövetséges osztály: a munkásság és a dolgozó parasztság között. A munkásosztály és a dolgozó parasztság jövedelme közti arányt államunknak úgy kell szabályoznia, hogy az megfeleljen a szocializmus építéséből akadó gazdasági és politikai célkitűzéseknek. Itt figyelembe kell venni a munkásosztály és a dolgozó parasztság életszínvonalának eddigi alakulását, az ipari és a mezőgazdasági termelés nö-

velésére való ösztönzést, a mezőgazdaság szocialista átalakításának előmozdítását és a munkás-paraszt szövetség állandó erősítésének követelményét.

Munkásosztályunk, amely ma a nemzeti jövedelem zömét termeli, joggal büszke arra, hogy munkájával elsősorban járul hozzá hazánk gazdagításához a népjólét emeléséhez. A munkások által termelt nemzeti jövedelem egy részét ők maguk munkabér-jövedelem formájában megkapják, másik része a társadalom tiszta jövedelme, amely főleg az állami termelő vállalatok forgalmi adójának s nyereségének formáját ölti. A munkásosztály munkájának eredményeként a termelő vállalatok által az államnak befizetett forgalmi adó és nyereségrészesedés az állam legfőbb bevétele, a társadalmi kiadások fedezésének legfőbb forrása. Így mindenekelőtt a munkásosztály által termelt nemzeti jövedelemrész növekedése teszi lehetővé azt is, hogy államunk nagy összegeket fordíthat a dolgozó parasztság termelésének segítésére, a falu kulturális és szociális helyzetének javítására. A termelés növelése, a termelékenység emelése, az önköltség csökkentése – mindez évről évre növeli a munkásosztály által termelt társadalmi tiszta jövedelmet, lehetőséget ad a közös szükségletekre fordítandó alapok növelésére, a reálbérek és a jövedelmek emelésére és mindezzel az egész lakosság életszínvonalának emelésére.

A parasztság adófizetéssel, valamint azzal járul hozzá a közös társadalmi szükségletek fedezéséhez, hogy termékei egy részt kötelező beadás formájában a szabadpiaci, és a felvásárlási áraknál alacsonyabb árakon adja el a szocialista államnak. Ez a hozzájárulás a dolgozó parasztság állampolgári kötelessége és egyben legsajátosabb érdeke is, hiszen a szocialista ipar, közlekedés fejlesztése, az egészségügyi és kulturális intézmények fenntartása és továbbfejlesztése honvédelmünk erősítése, nem is szólva államunknak közvetlenül a falut érintő ki-

adásairól – mindez hazánk erősítését, nemcsak a munkásosztály, hanem a dolgozó parasztság felemelkedését is szolgálja.

1953 júniusa óta az állam, nagyarányú támogatása, a piaci eladási lehetőségek kiterjesztése és a parasztság megnövekedett termelési kedve eredményeként jelentősen nőtt a parasztság – különösen a legnagyobb mértékben árutermelő középparaszti rétegek – jövedelme. A parasztság jövedelmének emelkedéséhez azonban az is hozzájárult, hogy 1953-1954-ben olyan, kellően meg nem alapozott intézkedések is történtek (ebben közrejátszott a jobboldali nézetek elterjedése), amelyek a spekuláció felélénküléséhez, a munkásosztály és a parasztság közötti helyes jövedelemarány bizonyos eltorzulásához vezettek, és a parasztságon belül a kapitalista tendenciák erősödését eredményezték. Mindehhez járult a begyűjtési és adófizetési fegyelem meglazulása, amely tovább csökkentette a parasztság tényleges hozzájárulását a társadalmi kiadásokhoz. Ez az eltolódás nemcsak a munkásosztálynak nem volt érdeke, hanem nem szolgálta a dolgozó parasztság érdekeit sem.

A Központi Vezetőség múlt évi határozatai alapján ma már hozzáláttunk

e hibák kiküszöböléséhez. Pártunk változatlanul arra törekszik, hogy a mezőgazdasági termelés növelésével összhangban növekedjék a dolgozó parasztság, s elsősorban a termelőszövetkezeti parasztság életszínvonala, természetesen biztosítva, hogy a parasztság is kellően ki vegye részét a közteherviselésből, valamint, hogy a parasztság életszínvonalának javulása a termelés növekvő eredményein nyugodjon.

Az adott nemzeti jövedelem helyesebb, a szocializmus gazdasági törvényeinek és a szocialista építés feladatainak megfelelőbb elosztása azonban nem csodaszer az életszínvonal emelésére. Elosztani csak azt lehet, amit megteremtünk. Az életszínvonal tartós, rendszeres emelkedését tehát csak a termelés és ezáltal a nemzeti jövedelem állandó növekedése biztosíthatja. A mi gazdasági rendszerünkben megvan erre minden lehetőség. Ezt a lehetőséget kell tudományosan megalapozott tervekkel s a terveknek a dolgozó tömegek odaadó, lelkes munkáján nyugvó végrehajtásával valóssággá változtatni.

Szabad Nép, 1956. április 24.

Lányi Kamilla:

Hozzászólás Nagy Tamás: A nemzeti jövedelem termelése és felhasználása Magyarországon című cikkéhez

Az SzKP XX. kongresszusának megállapításai után Magyarországon is fokozódó figyelem irányul a marxizmus gazdasági oldala felé. Nemcsak arról van szó, hogy a hivatásos közgazdászok – elméleti és gyakorlati szakemberek – körében termékeny, dogmatizmustól mentes gondolkodás és viták körvonalai kezdenek kiraj-

zolódni. Olyan körülmények között, amikor az államvezetés feladatai nagyobb hányadukban gazdasági feladatok, a demokratizmus, a tömegek aktivitása kibontakoztatásának elengedhetetlen feltétele, hogy a tömegek belelássanak a gazdasági munkába, megismerjék gazdaságunk szerkezetét, lehetőségeit, világo-